

Szegedi Ítéltábla
Bf.I.307/2012/11.

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Szegeden, 2012. október 3. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T :

A hűtlen kezelés büntettének kísérlete miatt az **I. rendű vádlott ÉS TÁRSA** ellen indított büntetőügyben a **Szegedi Törvényszék** 2012. március 28. napján kihirdetett **5.B.1157/2010/52.** számú ítéletét **m e g v á l t o z t a t j a** az alábbiak szerint :

A vádlottak cselekményét a **Btk. 319. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés c) pontja** szerint minősülő hűtlen kezelés büntette kísérletének **m i n ő s í t i**, melyet a II. r. vádlott bűnsegédként követett el.

Az I. r. vádlott börtönének tartamát **2 évre súlyosítja**, míg a II. r. vádlott ügyvédi foglalkozástól eltiltásának tartamát **1 évre enyhíti**.

A vádlottakkal szemben kiszabott **pénzmellékbüntetésre vonatkozó rendelkezéseket m e l l ő z i**.

A vádlottakat az első fokú eljárásban felmerült **bűnügyi költségből egyetemlegesen 300.186.- (háromszázezer-egyszáznolcvanhat) forint** megfizetésére kötelezi.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet **helybenhagyja**.

Megállapítja, hogy a másodfokú eljárásban felmerült **10.500,- (tízezer-ötszáz) forint bűnügyi költséget az állam viseli**.

Megállapítja, hogy az I. r. vádlott személyazonosító igazolványának száma helyesen: (személyigazolvány száma), a II. r. vádlott személyazonosító igazolványának száma: (személyigazolvány száma).

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S :

Az elsőfokú bíróság az I. rendű vádlottat a Btk. 319. § (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő hűtlen kezelés büntettének kísérlete miatt 1 év, végrehajtásában 4 év próbaidőre felfüggesztett börtönre, 300.000.- forint pénzmellékbüntetésre és gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozástól 3 év eltiltásra,

A II. rendű vádlottat a Btk. 319. § (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés büntettének kísérlete miatt 1 év, végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett börtönre, 300.000.- forint pénzmellékbüntetésre, valamint ügyvédi foglalkozástól 3 évi eltiltásra ítélte.

Rendelkezett a pénzmellékbüntetés átváltoztatásáról, annak meg nem fizetése esetén és a vádlottakat egyetemlegesen 297.186.- forint bűnügyi költség megfizetésére kötelezte, míg 27.978.- forintról megállapította, hogy azt az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen fellebbezést jelentettek be:

Az ügyész a vádlottak terhére, a vádtól eltérő tényállás megállapítása miatt, eltérő minősítés, a hűtlen kezelés Btk. 319. § (3) bekezdés c) pontja szerinti minősítése, továbbá a fő- és mellékbüntetések súlyosbítása érdekében.

I. rendű vádlott és védője, akik az elsőfokú tárgyaláson a fellebbezés okát és célját nem jelölték meg, de a fellebbezési eljárásban tett nyilatkozataikból kitűnve felmentés érdekében.

II. rendű vádlott felmentés, míg védője az ítélet részbeni megalapozatlansága, helytelen ténybeli következtetés, jogszabály helytelen alkalmazása miatt, a II. rendű vádlott bűncselekmény hiánya okából történő felmentése érdekében.

Az I. rendű vádlott védője a fellebbezési szakban elsődlegesen az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését és a büntetőeljárás megszüntetését, másodlagosan az I. rendű vádlott felmentését indítványozta. Álláspontja szerint a vád törvénysértő volt, a fellebbviteli főügyészség átirata pedig egy burkolt vádmódosítás. Utalt arra, hogy álláspontja szerint a tényállás megalapozatlan, részletesen felsorolta a tévesnek ítélt ténymegállapításokat. Bizonyítási indítványként kérte (1. sz. tanú) tanúkénti meghallgatását. Arra vonatkozóan, hogy a szerződés megszüntetését nem az eladó (2. sz. tanú) kezdeményezte, hanem az I. rendű

Bf.I.307/2012/11.

vádlott, a nyilvános ülésen iratokat csatolt, és erre figyelemmel bizonyítási indítványát visszavonta.

A II. rendű vádlott védője a főügyészi indítványban foglaltakra figyelemmel elsődlegesen a vádhoz kötöttségre hivatkozott, álláspontja szerint annak a fellebbezési eljárásban való megváltoztatására nincs törvényes lehetőség. Ezen felül a II. rendű vádlott felelősségének megállapítása az eredeti vád alapján nem történhet meg, a II. rendű vádlott semmilyen szabályt nem sértett meg és nem állapítható meg az sem, hogy szándékosan segítséget nyújtott volna a bűncselekmény elkövetéséhez, ezért felmentését kérte.

A fellebbviteli főügyészség a tényállás kiegészítését indítványozta. Rámutatott, hogy álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a 6/2000. (02.29.) Ktr. számú rendelet I. rendű vádlott általi megszegését állapította meg. A gazdasági társaság alapító okirata szerint a gazdasági társaság jogosítványait a vezérigazgató gyakorolja. Valamennyi szerződés, ügylet megkötése a vezérigazgató hatáskörébe tartozik, így az ingatlan megvásárlása tekintetében az I. rendű vádlott eljárhatott, ennek során azonban az ésszerű gazdálkodás követelménye szerint a jó gazda gondosságával kellett eljárnia. A zrt. és közvetetten a részvényes önkormányzat hátrányára előnytelen üzletet nem köthetett, a társaság saját anyagi forrása nélkül. Álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság a vagyoni hátrány összegének meghatározatásakor is.

Indítványozta a tényállást azzal kiegészíteni, hogy az I. rendű vádlott, mint a zrt. vagyonának kezelésével megbízott személy, a kezelési feladatából folyó kötelességét szándékosan megszegve, 75.600.000.- forint vagyoni hátrányt akart okozni, míg a II. rendű vádlott - tudva az I. rendű vádlott ezen kötelességszegéséről - ügyvédi tevékenységével szándékosan segítséget nyújtott az I. rendű vádlottnak.

Erre figyelemmel a vádlottak a cselekményét a Btk. 319. § (3) bekezdés c) pontja szerint indítványozta minősíteni és mindkét vádlottal szemben a fő- és mellékbüntetés súlyosítását is indítványozta.

Az ítélet tábla a fellebbezéseket alaptalanoknak, míg a főügyészi indítványt döntő többségében alaposnak ítélte.

Az ítélet tábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges körben lefolytatta, a rendelkezésre álló bizonyítékokat mérlegelési körébe vonta és eljárása során olyan eljárási hibát nem vétett, mely az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését tenné indokolttá.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékok mérlegelésével döntően megalapozott tényállást állapított meg. Azt a másodfokú bíróság az iratok

egybehangzó adatai és tényből levont helyes következtetés alapján a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja alapján az alábbiak szerint helyesbítette:

Az első fokú ítélet 3. oldal 3. bekezdését akként helyesbíti, hogy az I. rendű vádlott volt az, aki (2. sz. tanú) vállalkozásánál dolgozott.

A 4. oldal 4. bekezdését akként helyesbíti, hogy a szerződésben 11.600.000.- forint vételár megfizetését rögzítették.

Helyesbíti a tényállást, mely szerint az ingatlan valós forgalmi értéke 30.300.000.- forint volt.

Mellőzi az 5. oldal 2. és 3. bekezdését és helyette az alábbiakat állapítja meg:

Az I. rendű vádlott, mint a zrt. vagyonának kezelésével megbízott személy, a kezelési feladatából származó kötelezettségét szándékosan megszegte és szándéka 75.600.000.- forint vagyoni hátrány okozására irányult, míg a II. rendű vádlott tudva az I. rendű vádlott köteleességszegéséről, ügyvédi tevékenységével szándékosan segítséget nyújtott az I. rendű vádlottnak.

Egyebekben az első fokú ítélet tényállása hiánytalan és megalapozott, amely irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

Az ítéletábra álláspontja szerint a tényállást támadó és a vádlottak felmentését célzó fellebbezések a bizonyítékok mérlegelése ellen irányulnak, amelyek a másodfokú eljárásban eredményre nem vezethettek.

A tényállás kiegészítéséből következően a másodfokú bíróság mindenben osztotta a fellebbviteli főügyészség képviselőjének álláspontját, mind abban, hogy az elsőfokú bíróság tévedett a vádlott szabályszegésének mibenlétében, mind pedig abban, hogy a vádlottak a zrt.-nek a teljes vételár vonatkozásában okoztak volna vagyoni hátrányt, ha a szerződés felbontásra nem kerül, így a cselekmény kísérlet, de a minősítés a 75.600.000.- forinthez igazodik.

A védők által felvetett törvényes vád, vádhoz kötöttség, vádmódosítás, elkövetési magatartás, illetve önkéntes elállás kérdését illetően az ítéletábra az alábbiakra kívánt rámutatni.

Törvényes vád hiányáról akkor beszélhetünk, ha a vád ténybelisége hiányos és ezáltal nem alkalmas az adott magatartás büntetőtörvénykönyvbe ütköző
Bf.I.307/2012/11.

mivoltára, tényállásszerű megvalósulására, illetőleg a bűnösségre való anyagi jogi következtetés levonására (BH 2011. évi 60. számú jogeset).

A Be. 2. § (2) bekezdése szerint a bíróság annak a személynek a büntetőjogi felelősségéről dönthet, aki ellen vádat emeltek, és csak olyan cselekmény alapján, amelyet a vád tartalmaz. Ez a vádelvet megfogalmazó szabály a vád és az ítélet tényállása közötti teljes összhangot nem követeli meg, ha így lenne, akkor a bíróság ténymegállapító tevékenysége nem lenne több, mint a vádban szereplő tények ellenőrzése, holott a bizonyítás során a tényállás hiánytalan, valóságnak megfelelő tisztázására kell törekedni.

A kialakult bírói gyakorlat szerint a bizonyítás eredményéhez képest az ítéleti tényállás számos vonatkozásban, így az elkövetés helye, ideje, módja, eszköze, motívuma, eredménye tekintetében eltérhet a vádirati tényállástól anélkül, hogy az a vádelvet sértené (BH 2001. évi 213. és 2005. évi 7. számú jogeset).

Erre figyelemmel az ítéletábra álláspontja szerint, jelen ügyben szóba sem kerülhet sem a vádelv sérelme, sem az, hogy a fellebbviteli főügyészség a fellebbezési eljárásban vádat módosított volna - csupán eltérő jogi következtetéseit fejtette ki -, hiszen a vád az I. és II. rendű vádlottak ingatlan megvásárlásával megvalósított cselekménye volt és maradt, amit még az eredeti vád is, azonosan, hűtlen kezelés büntettként értékelt, bár ez sem feltétele a vádhoz kötöttségnek.

Csupán az elkövetés mibenlétét ítéli meg másként a vád és azzal egyezően az elsőfokú bíróság, és másként a fellebbviteli főügyészség, akinek álláspontjával a másodfokú bíróság egyetértett és az ennek megfelelő helyes jogkövetkeztetést levonta. Így az elbírálás, a vádhoz képest a tett azonosság keretein belül maradt (BH 2006. évi 278. számú és 2005. évi 242. számú jogeset).

A Btk. 319. §-a szerint az elkövetési magatartás a kezelési kötelezettség megszegése. Azt, hogy ez milyen magatartással valósul meg, a jogszabály szövege még csak példálódzó jelleggel sem sorolja fel. Így tehát szóba sem jöhet, hogy a bíróság a vádhoz kötöttséget megsértette volna, hiszen annak a vádlottnak, arról a cselekményéről döntött, amit a vád eredetileg is tartalmazott.

Ami a konkrét köteleességszegést illeti, a másodfokú bíróság álláspontja szerint az I. rendű vádlott a vagyonkezelésre vonatkozó megbízatása körében, az ésszerű gazdálkodásra vonatkozó rendelkezést szegte meg, amikor a zrt.-re hátrányos szerződést kötött az ingatlan megvásárlásával.

A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény 30. § (2) bekezdése szerint a vezető tisztségviselő - jelen esetben az I. rendű vádlott - a gazdasági társaság

ügyvezetését az ilyen tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondossággal, a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján köteles ellátni.

Az I. rendű vádlott jelen ügyben, nem hogy a tőle elvárható fokozott gondossági, hanem a bármely szerződés megkötésekor elvárható általános gondossági követelményeket is megsértve, tudatosan kötött a zrt.-re hátrányos szerződést.

Abban osztotta az ítéletábra az elsőfokú bíróság álláspontját, hogy az I. rendű vádlott tudta, hogy az általa kötött adásvételi szerződéssel megszerzett ingatlan telephelynek alkalmatlan, így a zrt. működését tekintve értéktelen és egyébkénti értékénél is több mint kétszeres áron vásárolta azt meg.

Így az ítéletábra álláspontja szerint az I. rendű vádlott kötelelességzegéséhez kétség sem férhet, ez a szerződés a zrt.-re hátrányos szerződés volt, melynek következtében a zrt.-nek 75.600.000.- forint vagyoni hátránya keletkezhetett volna, amire az I. rendű vádlottnak legalább az eshetőleges szándéka kiterjedt.

Ami a II. rendű vádlott szándékos segítségnyújtását illeti, a cselekmény megítélésnél nem hagyható figyelmen kívül, hogy a II. rendű vádlott, annak megalakulása óta, a zrt. jogi képviselőjét ellátó személy volt, illetve 2006. óta önkormányzati képviselő és a Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés tagja volt. Így nyilvánvalóan az ő tudattartamát vizsgálva, az e körben szerzett ismeretei sem hagyhatók figyelmen kívül.

Ezek alapján kétség kívül megállapítható, hogy a II. rendű vádlott átlátta, hogy az I. rendű vádlott kötelelességzegést követ el, amikor a zrt.-re hátrányos szerződést köt, ennek ellenére ahhoz szándékosan segítséget nyújtott.

Mindezek mellett tehát nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a vádlottak bűnösségét hűtlen kezelés büntette kísérletében megállapította, melyet a II. rendű vádlott bűnsegédként követett el.

Tekintettel azonban arra, hogy az egyébként értékkel bíró ingatlan a zrt. számára értéktelen volt, hisz ott telephelyet már csak beépítettsége okán sem tudott volna kialakítani, az elkövetési értéket a másodfokú bíróság a szerződés szerinti értékben, azaz 75.600.000.- forintban állapította meg.

Ennek megfelelően az ítéletábra a vádlottak cselekményét a Btk. 319. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés c) pontja szerint minősülő és büntetendő Bf.I.307/2012/11.

különösen nagy vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés büntette kísérletének minősítette, melyet a II. rendű vádlott bűnsegédként követett el.

Ami az önkéntes elállást illeti, a másodfokú bíróság álláspontja szerint annak nincs jelentősége, hogy a vádlott vagy az eladó kezdeményezte a szerződés felbontását. Az önkéntes elállás - a vádlott oldalán - csak akkor állapítható meg, ha az döntően belső okból fakad. Nem beszélhetünk önkéntes elállásról, ha arra valamilyen külső körülmény készteti az elkövetőt.

Jelen esetben az ügyletről 2008. június 4-én szerzett tudomást a zrt. felügyelő bizottsága. 2008. június 25-én elrendelte a zrt. soron kívüli pénzügyi gazdasági ellenőrzését, melyre visszavezethetően került sor 2008. augusztus 28-án a szerződés felbontására.

Az ítéletábra álláspontja szerint ezen külső ok indította a vádlottat, hogy kezdeményezze a szerződés felbontását 2008. július 15-én, nem pedig a cselekmény elkövetésétől állt el belső indítatásból, így ez önkéntes elállásként nem értékelhető.

A büntetés kiszabását illetően az ítéletábra csak részben osztotta a fellebbviteli főügyészség súlyosításra irányuló indítványát.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a saját minősítéséhez képest súlyos büntetést szabott ki és nem volt figyelemmel a belső arányosságra sem, ezért az ítéletábra csupán az I. rendű vádlott börtönének tartamát tartotta indokoltnak súlyosítani.

Az ítéletábra mindkét vádlott esetében további nyomatékos enyhítő körülményként értékelte a jelentős időmúlást, valamint a hosszú büntetőeljárás hatálya alatt állást.

A minősítés megváltozására figyelemmel a cselekmény 2-8 évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni a törvény. Mindezekre, valamint az enyhítő körülmények túlsúlyára figyelemmel úgy ítélte, hogy az I. rendű vádlottal szemben a törvényi minimumban meghatározott szabadságvesztés elegendő a büntetési célok elérése érdekében, ezért a börtön tartamát 2 évre súlyosította. A szabadságvesztés felfüggesztése, az elsőfokú bíróság által megállapított próbaidő, valamint a foglalkozástól eltiltás mellékbüntetés arányos.

A II. rendű vádlott esetében, figyelemmel a kísérletre és a bűnsegédi magatartásra, úgy ítélte meg, hogy enyhítő szakasz alkalmazására van lehetőség vele szemben, ezért a Btk. 87. § (1) és (2) bekezdés c) pontjának alkalmazásával tekintette kiszabottnak az 1 évi szabadságvesztést, a felfüggesztést és annak mértékét nem érintve.

A II. rendű vádlott által elkövetett bűncselekményre is figyelemmel úgy ítélte a belső arányosságot is szem előtt tartva, hogy a foglalkozástól eltiltás tartama még a

minősítés megváltoztatása mellett is túl súlyos - figyelembe véve, hogy már két éve nem gyakorolhatja hivatását felfüggesztése miatt - ezért azt egy évre enyhítette.

A másodfokú bíróság úgy ítélte, hogy a vádlottakkal szemben kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés és foglalkozástól eltiltás összhatásában elegendő visszatartó erőt jelent, így pénzmellékbüntetés kiszabása szükségtelen.

Tekintettel arra, hogy a megállapított tényállás szerint a vádlottak nem haszonszerzés céljából követték el a bűncselekményt, ezért nem kötelező velük szemben a pénzmellékbüntetés kiszabása (Btk. 64. § (1) bekezdés a) pontja) a Btk. 64. § (1) bekezdés b) pontja alapján pedig szükségtelen. (Bár az elsőfokú bíróság nem jelölte meg a pénzmellékbüntetés kiszabásának jogszabályi alapját, de az nyilvánvaló a Btk. 64. § (1) bekezdés b) pontja alapján történt.) A fent kifejtettek szerint az szükségtelen, így azt a másodfokú bíróság mellőzte.

Észlelte az ítélőtábla, hogy az elsőfokú bíróság a vádlottakat egyetemlegesen terhelő bünygyi költség összegének meghatározásakor számítási hibát vétett, ezért jelen határozatában megállapította, hogy annak összege helyesen 300.186.- forint.

A kifejtettekből következik, hogy az ítélőtábla a védelmi fellebbezéseket alaptalanoknak, míg az ügyészi fellebbezést részben alaposnak ítélte, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, egyebekben pedig a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az I. rendű vádlott közölte, hogy védőt kíván meghatalmazni, de meghatalmazás csatolására nem került sor. Ezért a másodfokú bíróság a nyilvános ülés megtarthatósága érdekében védő kirendelését látta szükségesnek, akit utóbb a kirendelés alól felmentett, mert az I. rendű vádlott meghatalmazott védője megjelent.

Így a fellebbezési eljárásban az I. rendű vádlott részére kirendelt védő díjával 10.500.- forint bünygyi költség merült fel, melyről megállapította, hogy azt az állam viseli a Be. 381. § (2) bekezdés utolsó mondatára figyelemmel, a Be. 339. § (1) bekezdése alapján.

Bf.I.307/2012/11.

Az ítélőtábla határozatában megállapította a vádlottak helyes személyazonosító igazolvány számát.

Szeged, 2012. október 3.

Gyurisné dr. Komlóssy Éva sk.
a tanács elnöke

Sefta Márta dr. sk.
a tanács tagja, előadó

Dr. Cserhádi Ágota sk.
a tanács tagja

A Szegedi Ítéltábla Bf.I.307/2012/11. számú ítélete és a Szegedi Törvényszék 5.B.1157/2010/52. számú ítéletének jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős és fel nem függesztett részében végrehajtható.

Szeged, 2012. október 3.

Gyurisné dr. Komlóssy Éva sk.
a tanács elnöke